

Štúdiá o očkovaní a autizme - opäť v réžii farmafiriem

Opäť bola zverejnená štúdiá, ktorá "nepreukázala" súvis MMR vakcíny s autizmom. Tak ako iné, aj táto štúdiá trpela vážnym konfliktom záujmov - financoval ju farmaceutický priemysel a dánska vláda, autori pracujú pre farmaceutickú firmu a viacerí editori majú finančné väzby na farmaceutické firmy. Nezrovnalosti v údajoch budia pochybnosti o kvalite dát a spoľahlivosti záverov štúdie.

Kľúčové informácie

- Štúdiu zaplatil farmaceutický priemysel (Novo Nordisk) a dánske ministerstvo zdravotníctva.
- Autori štúdie pracovali pre výrobcu vakcín, firmu Statens Serum Institute.
- Štyria editori zverejnili finančné väzby na ďalšie farmaceutické firmy.
- Podiel autistov v štúdiu 0,99% nesedí s podielom v dánskej populácii 1,65%. Keď je populácia štúdie zásadne odlišná od skutočnej, budí to pochybnosti nad spoľahlivosťou záverov štúdie.

Médiá opäť priniesli fantastické titulky o tom, ako vedci opäť vyvrátili spojitosť autizmu s očkovaním vakcínou typu MMR (proti osýpkam, mumpsu a rubeole). Mala to vraj zistiť rozsiahla štúdiá u vyše 657 000 detí narodených v Dánsku v rokoch 1999 až 2010.¹ Kritici očkovania boli opäť označovaní za nezodpovedných konšpirátorov, ktorí dokonca zavinili **epidémie osýpok**, napriek tomu, že na Slovensku v roku 2018, **až 81 % chorých boli očkovaní** najmenej jednou, a 42 % dvoma dávkami vakcíny (z tých, ktorých status bol známy a mohli byť očkovaní z hľadiska veku i kontraindikácií).²

Verejnosť sa však z médií nedozvedela o pozadí tejto ospevovanej štúdie **podstatné informácie**, ktoré sa dajú zistiť priamo v publikácii - financovala ju nadácia najväčšej dánskej farmaceutickej firmy Novo Nordisk, a dánske ministerstvo zdravotníctva, ktoré zodpovedá za očkovací program. Všetci štyria autori pracovali pre štátnu firmu Statens Serum Institute, ktorá desaťročia vyvíjala a vyrábala vakcíny a ktorá plne zodpovedá za zabezpečovanie dodávok vakcín pre dánsky trh. Ďalšie štyri osoby, editori, uviedli finančné väzby na viaceré farmaceutické firmy formou vlastníctva akcií.¹

Konflikty záujmov tohto rozsahu by mohli štúdiu úplne diskreditovať v očiach časti verejnosti. V každom prípade sú signálom k zvýšenej opatrnosti pri posudzovaní metód a záverov štúdie.

Tu sa dostávame k ďalšiemu vážnemu problému - **údaje štúdie budia nedôveru**. Podiel autistov v štúdiu totiž vychádza 0,99 % čo je síce nesmierne veľa z hľadiska postihnutých rodín ako aj záťaž zdravotného systému, ale je to neúmerne málo v porovnaní so skutočným výskytom autizmu v Dánsku, ktorý bol v skúmanom období až 1,65 %.^{3 4}

---

1 Hviid A, Hansen JV, Frisch M, Melbye M. Measles, Mumps, Rubella Vaccination and Autism: A Nationwide Cohort Study. *Ann Intern Med.* 2019 Mar 5. doi: 10.7326/M18-2101. PMID: 30831578

2 Analýza epidemiologickej situácie v Slovenskej republike (za mesiace máj, kedy začala epidémia, až po november 2018; december ešte nie je k dispozícii). Odbor epidemiológie, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.

3 Katsnelson A. Large Danish study finds autism prevalence rises with age. *Spectrum News*, 6 November 2018. <https://www.spectrumnews.org/news/large-danish-study-finds-autism-prevalence-rises-age>

Prečo je v štúdií tak málo autistov? Akú dôveryhodnosť má štúdia, ktorej populácia sa tak veľmi líši od skutočnosti?

Dánske údaje boli aj v minulosti predmetom ostrej kritiky, pretože boli nespoľahlivé a pod vplyvom mnohých faktorov extrémne premenlivé, a to žiaľ najmä práve v období, keď sa na nich v rokoch 2002-2003 postavili najväčšie štúdie (taktiež s vážnymi konfliktami záujmov), ktoré sa dodnes používajú ako dôkaz, že očkovanie nespôsobuje autizmus.⁵

V jednej z nich, zhodou okolností, figurovali aj dvaja autori novej štúdie, vrátane hlavného autora (Anders Hviid).⁶ Štúdia tvrdila, že výskyt autizmu stúpala aj po tom, ako sa zaviedli vakcíny bez zlúčeniny ortute (thimerosal) a preto tam nie je súvis. Lenže kritici upozornili,⁷ že z dánskeho registra postupne mizli pacienti, čo sa najviac prejavilo u väčších detí. Tento **fenomén miznúcich detí** sám osebe mohol v Hviidovej štúdií spôsobiť "nárast" autizmu aj krátko po odstránení ortute z vakcín.

Tak stará, ako aj nová Hviidova štúdia trpí ďalšou zvláštnou **anomáliou** - neočkované deti mali o 17 % vyšší výskyt autizmu než deti plne očkované. To je vskutku zarážajúce, nakoľko neexistuje žiadny preukázaný mechanizmus, akým by očkovanie malo predchádzať autizmu, a vo všeobecnosti sa predsa tvrdí, že očkovanie a autizmus *nijako* nesúvisia. Preto vzniká skôr ďalšie podozrenie, že s údajmi, ktoré štúdia použila, vážne niečo nie je v poriadku alebo je štúdia nejakým spôsobom predpojatá.

Retrospektívny kohortový typ štúdie patrí medzi menej spoľahlivé druhy vedeckého výskumu. Treba ešte zdôrazniť, že štúdia sa týkala iba MMR vakcíny a žiadnej inej, a neskúmala nežiaduce účinky v celom rozsahu. Napriek tomu sa jej výsledky v médiách často zošeobecňujú spôsobom "dôkaz, že vakcíny sú bezpečné" alebo "dôkaz, že očkovanie nespôsobuje autizmus".

Napriek pravidelnému mediálnemu rozruchu o tom, ako je už súvislosť očkovania a autizmu znovu "definitívne vyvrátená", faktom je, že **je veľký problém nájsť aspoň jednu štúdiu bez vážnych konfliktov záujmov, ktorá by vedecky spoľahlivo a pod verejnou kontrolou niečo také preukázala.**

Žiadame médiá, aby o tejto citlivej problematike informovali objektívne. Zamlčovanie podstatných informácií iba prehľubuje nedôveru verejnosti k médiám i k zdravotnému systému.

Iniciatíva pre uvedomenie si rizík očkovania, o.z.

IČO: 42126835

tlačová správa, 15.3.2019

---

4 Schendel DE, Thorsteinsson E. Cumulative Incidence of Autism Into Adulthood for Birth Cohorts in Denmark, 1980-2012. JAMA. 2018 Nov 6;320(17):1811-1813. doi: 10.1001/jama.2018.11328. PMID: 30398592. PMCID: PMC6248103

5 Zhrnutie hlavných argumentov konkrétnych kritikov spolu so zdrojmi nájdete v: TUHÁRSKY, P.: Hovoríme o očkovaní... a nebojme sa pýtať. Sollertia, 2016. ISBN 978-80-969294-2-9

6 Hviid A, Stellfeld M, Wohlfahrt J, Melbye M. Association between thimerosal-containing vaccine and autism. JAMA. 2003 Oct 1;290(13):1763-6. PMID: 14519711. DOI: 10.1001/jama.290.13.1763

7 Sallie Bernard. Analysis of the Danish Autism Registry Data Base in Response to the Hviid et al Paper on Thimerosal in JAMA (October, 2003). Safe Minds, 2013.

O nás: Iniciatíva pre uvedenie si rizík očkovania o. z. vzniklo v roku 2007. Združuje približne 100 rodičov, mnohí majú deti ktoré utrpeli následky po očkovaní. Našimi prvoradými cieľmi je informovať o danej téme, spolupodieľať sa na zmene legislatívy v prospech dobrovoľnosti očkovania a odškodňovaní obetí očkovania, pričom svoju činnosť sme rozšírili aj o ďalšie oblasti ochrany ľudských práv detí a rodiny.

Pre ďalšie informácie sa obráťte na: kontakt@rizikaockovania.sk